The Library
of the
University of North Carolina

Endowed by The Dialectic
and

THE LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
NORTH CAROLINA
AT CHAPEL HILL

ENDOWED BY THE
DIALECTIC AND PHILANTHROPIC
SOCIETIES

BUILDING USE ONLY

PQ6217
.T44
v. 197
no. 1-21

3.U.O.
VS

a 00002 60682 5

PQ6217
.T44
V.197
No1-21

8867

Una pesseta

UNIVERSITY OF NORTH CAROLINA
PROPERTY OF
AT CHAPEL HILL

ELS PORUCS

COMEDIA EN DOS ACTES I EN PROSA

ARRANJADA A L'ESCENA CATALANA D'UNA OBRA

DE MR. MONCRIEF, PER

RAMON FRANQUEZA COMAS

Estrenada amb gran èxit al Teatre Català
Romea la vetlla del 29 d'Octubre de 1907

REPARTIMENT

JUANITA. 25 *anys*; *tipus de senyora fina molt xerraire i batxillera*, Donya Antònia Baró.—ANGELA. 50 *anys*; *senyora reposada i de sa casa*, Donya Carme Parreño. —PILAR. 18 *anys*; *sa filla, joveneta i aixerida però no atribulada*, Donya Carme Jarque.—RAMON. 30 *anys*; *tipus elegant, distingit i sec de paraules, aire trist fins poques escenes abans del final*; *vestirà de negre del rigurós, trajo de levita crenada, guants, etc.* Don Joan Domènec.—SENYOR BERNAT. 54 *anys*; *carrabiner retirat*; *era tinent*, Don Jaume Capdevila.—NONITO. 16 *anys*; *fill de Bernat i Angela*; *res de gomós, una espècie de pardal mullat*, Don Joan Vehil.—PAU. 50 *anys*; *criat*, Don Vicents Darequi.—TOMAS. 40 *anys*; *sagristà*. Don Joaquim Vinyas. —JOANET. *Empleat de la Neotàfia*; *vestirà com solen els de les empreses funeràries*, Don Salvador Carrera.

Dreta i esquerra, les de l'actor.

L'acció a Barcelona, al Poble Nou, a una casa prop del Cementiri vell. Comença al mig dia i acaba a la matinada. Epoca: ara i sempre.

277252

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://archive.org/details/elsporucscomdiae1971fran

—Es un
om

ACTE PRIMER

Salonet de confiança amoblat decentment, quatre portes laterals, i una al fòrum, una de l'esquerra que s'utilitzarà per balcó, que dóna al jardí.

En aixecar-se el teló hi ha en escena el SENYOR BERNAT, NONITO, ANGELA i PILAR.

BERNAT.—Eh, quina casa! Dotze duros de lloguer, habitacions espaioses, gas, aigua viva, jardí, el mar al fons i el tramvia a quatre passos.

ANGELA.—I el cementiri a la cantonada...

PILAR.—Separats de totes les nostres relacions...

BERNAT.—Però amb un aire sanitós.

ANGELA.—I tant: aire de morts.

BERNAT.—Embalsamat amb la brisa del mar.

ANGELA.—I amb la fetor dels difunts.

PILAR.—Ai sí, papà! Tan a prop del cementiri cada nit tinc una por...

ANGELA.—Ditxosa de tu, si en tens només a la nit; jo en tinc de nit i de dia; no me la trec de sobre.

BERNAT.—No sigueu supersticioses. (*Mirant-se els peus.*) Té, ara me n'adono que porto els mitjons al revés.

ANGELA.—Tots dos?

BERNAT.—No; solament el del peu esquerre. (*Mirant-se els peus.*)

ANGELA.—Ai, Déu meu! A mi ara em xiula també l'orella esquerra. Alguna cosa dolenta ens passarà.

NONITO.—Cregui'm, papà: tan a la vora dels morts no hi estem bé!

BERNAT.—Els morts rai, no fan por.

ANGELA.—A mi més que els vius.

BERNAT.—Els esperits són els que em tenen preocupat; aquests sí que fan basarda.

PILAR.—Per què?

BERNAT.—Si els criden, vénen. Ahir vaig anar aquí, a la cantonada, a casa *monsieur* Kardek, que és un espiritista de *tomo* i *lomo*, i vàrem evocar un esperit.

ANGELA.—I va venir?

NONITO.—Com era, papà? El vares veure?

BERNAT.—Animal! Als esperits no se'ls veu: només se'ls sent.

PILAR.—Enraonen?

BERNAT.—I de quina manera, filla meva! Dicten oles.
ANGELA.—Vo!s dir?
BERNAT.—Molt terribles. Després vàrem evocar un mort perquè e presentés.
ANGELA.—I va venir?
BERNAT.—No, aquest no va venir. Es llogater del cementiri nou i, com que havia plogut la vigília, va dir que hi havia massa fan i que vindria demà. Aleshores en vàrem cridar un altre.
NONITO.—Del cementiri nou també?
BERNAT.—No, aquest era de Badalona. Tampoc va comparèixer ens digué que tenia molta feina, però que ja faria cap.
ANGELA.—A on? aquí?
BERNAT.—No, dona; a la cantonada, a casa d'aquell *mèdium*.
PILAR.—Ai, papà! Això em fa molta por!
BERNAT.—No et pensis, filla meva; la veu del de Badalona em v impressionar de mala manera i m'ha fet passar una nit de mil d monis somniant coses estranyes! (*Se sent el soroll d'un tren i xiulet de la màquina.*) Sents? Ara arriba el tren de França i a bo segur que hi deu venir el teu promès. Ja tenia d'haver arribat ah i trobar-se aquí a aquestes hores. Aquest retràs em fa mala espin Sentiria molt que la boda es retrassés!
PILAR.—Tant de bo!
BERNAT.—(*Decidit.*) Com s'entén!
ANGELA.—El cert és que casar la noia en divendres em sembla un barbaritat.
NONITO.—Això rai! Hi ha un medi.
ANGELA.—Veiam, digues.
NONITO.—Per no casar-se en divendres, retardin la boda un dia i casaran en dissabte.
ANGELA.—(*En to de mofa.*) Fill meu, tu tires per savi.
BERNAT.—De cap de les maneres.
ANGELA.—Per què?
BERNAT.—Perquè jo em vaig casar en dissabte i la vaig ben e guerrar!
ANGELA.—Poca-pena! Que es casin el diumenge.
BERNAT.—Tampoc, perquè és el dia del descans dominical.
PILAR.—Però, papà, què més té?
BERNAT.—I tant si té, criatura! El matrimoni porta molta de fein i guarda't de profanar les lleis! Si ho sabessin els de la *Dependè cia Mercantil*, us apedregarien la botiga.
PILAR.—(*Estranyada.*) La botiga?
BERNAT.—Vull dir el cotxe!
PILAR.—Ai, Déu meu! que desgraciada sóc! Casar-me amb un h me que avorreixo!
BERNAT.—Però, veiam: per què el tens d'avorrir?
PILAR.—(*Decidida.*) Perquè no m'agrada.
BERNAT.—Això no és prou raó. Jo em vaig casar amb ta mare i m'agradava gens ni mica, i ara encara m'agrada menys.
ANGELA.—Indecent!
PILAR.—Si quasi no el conec!

BERNAT.—Es un galant home.

PILAR.—Com ho sap vostè?

BERNAT.—Un home que viatja de primera, que es va enamorar de tu, que viatjaves de tercera, que a una estació ho va dir a ta mare; a l'altra m'ho va contar a mi; a la següent ens va demanar la teva ma; que en saber que eres filla d'un carrabiner retirat va començar senyalant-te vint mil duros de dot. Un home *guapo*, ric, jove, rumbós, que s'enamora en ferrocarril, que fa la teva fortuna i la nostra, que olora el contraban d'una hora lluny, considera, àngel de Déu, que, si comença així, a on anirà a parar!

PILAR.—Doncs a mi no m'agrada que em casin per l'interès.

BERNAT.—No, filla meva; per l'interès no et casem; ho fem pel capital.

PILAR.—Però això és horrible! (*Contrariada.*)

BERNAT.—La vigília del dia que el vàrem conèixer, vaig trobar un niu d'aranyes grosses al meu dormitori.

PILAR.—I què?

BERNAT.—Burrango! Aranyes grosses i negres! senyal de diners, una barbaritat de duros!

ANGELA.—En canvi avui t'has posat els mitjons al revés.

BERNAT.—Senyal de pluja.

ANGELA.—I aquest (*per En Nonito*) ha trencat el mirallet d'afaitar-te.

BERNAT.—Ara sí que m'has mort. Desgràcia segura!

ANGELA I PILAR.—(*Esglaiades.*) Una mort!

BERNAT.—Ja està fet, no té remei; sigui com sigui, passi el que passi, el contracte s'ha de firmar avui tan bon punt arribi el nuvi. Va escriure que no faria falta i potser a aquestes hores ha arribat ja. Nonito, agafa el tramvia i arriba't al Gran Hotel, a veure si és allà! (*Li dóna diners. Mutis Nonito fòrum.*)

ANGELA.—Filla meva, recorda't sempre que tón pare és un dèspota!

BERNAT.—Angela!

ANGELA.—Bernat! Bernat!

BERNAT.—Endevina qui t'ha tocat!

ANGELA.—(*Amb amenaça.*) Pobre de tu si aquest casori té conseqüències funestes! Anem, Pilar! (*Mutis dreta, Angela i Pilar.*)

BERNAT.—(*Sol.*) Un mirall trencat! Això ja no m'agrada gaire; no és massa bon senyal. Ahir pujo al tramvia i èrem tretze, dotze i un geperut, i per més pega el número del bitllet que em va donar el cobrador era el mil tres cents tretze, dos tretzes! M'escamo. Després la sessió d'espiritisme, aquells morts que varen prometre venir tan bon punt haguessin acabat la feina. La veritat és que totes les persones que hi havia asseguren que mai falten a la paraula i que elles ho han vist altres vegades! Recristinets! Serà veritat que els morts surten a airejar-se? Pau! (*Surt* PAU *pel fòrum, amb les mans brutes de tinta.*)

PAU.—Senyor.

BERNAT.—Què tens aquí a les mans?

PAU.—M'ha caigut el tinter i he vessat la tinta.

BERNAT.—(*Esglaiat.*) Has vessat la tinta? Ai pobres de nosaltres!

Una mort segura! Si almenys fos la dona! Mira, si ve algú avisa'm. (*Mutis dreta.*) (*Entra* JUANITA *pel fòrum.*)

JUANITA.—Bones tardes. A on són les senyores? Que han sortit? (*Tots els parlaments de Juanita seran sempre ràpids i secs.*)

PAU.—No, senyora; són al menjador.

JUANITA.—Com està la nena?

PAU.—La senyoreta? Molt trista.

JUANITA.—Trista? I perquè es casa està trista, la beneita? Quin món! Sembla mentida! Casar-se amb un home ric i estar trista. Ah, ja! perquè no l'ha vist més que una vegada! Això rai, prou que el veurà! Quina hora és? Ha vingut el nuvi? El coneixes, Pau? S'ha engreixat? Anava elegant? Ha vingut sol? Quin dia es farà la boda? Hi haurà molta gent? Quants ne vénen de part d'ell? Li han fet molts regals a ma cosina? Com se diu el promès? No és veritat, Pau, que això del casori sempre alegra? Què va que t'agradaria casar-te? No ho neguis! si se't coneix a la cara! Ah, llaminerot! Han preguntat per mi? No és tard encara, eh? Que no sap res, vostè? Per mort de Déu! parli, home, no em faci esgargamellar, cuiti! que no ho veu que a mi no m'agrada enraonar? Encara calla? Estigui bo! Jesús, quin home! (*Mutis dreta, amb una revolada.*)

PAU.—(*Imitant una roda de focs artificials.*) Xi...xi...xi...xi...xi...xi... i...i...pum!... Això no és una dona! és un diccionari, una calamitat! (*Entra* RAMON, *abillat de dol rigurós, amb levita, barret alt amb gassa to seriós; pel fòrum.*)

RAMON.—Déu lo guard.

PAU.—Servidor.

RAMON.—Don Bernat?

PAU.—Sí, senyor.

RAMON.—Sap si rep?

PAU.—(*A part.*) (Alguna vegada!)

RAMON.—Vull dir, si està visible.

PAU.—Ja el comprenc; crec que sí. (*A part.*) (A on he vist jo aquesta cara?)

RAMON.—Vol fer el favor d'avisar?

PAU.—De seguida... vaja... sí... Ah! ja hi caic! Dispensi: vostè és el promès de la senyoreta, no és veritat?

RAMON.—No.

PAU.—No? Doncs m'ho creia.

RAMON.—No sóc jo.

PAU.—Si no és vostè, almenys se li assembla molt.

RAMON.—Això sí; ens assemblem molt i portem el mateix nom.

PAU.—(*Incrèdul.*) Si, eh?

RAMON.—Sí, senyor; sóc cosí germà seu i, com ell, em dic Ramon Cirera.

PAU.—Aleshores jo i vostè som parents.

RAMON.—Per què?

PAU.—Un servidor es diu Pau Pinyol.

RAMON.—I què?

PAU.—Com que totes les cireres porten pinyol, és natural que vostè i jo som parents per la part de dins.
RAMON.—(*Desviant la conversa.*) Digui'm.
PAU.—Què?
RAMON.—Aquests senyors deuen esperar a mon cosí, veritat?
PAU.—Ja ho crec.
RAMON.—L'esperen avui?
PAU.—Sens falta.
RAMON.—Per firmar els capítols?
PAU.—Natural!
RAMON.—No saben res?
PAU.—De qui?
RAMON.—Del nuvi.
PAU.—Que hi ha alguna novetat?
RAMON.—Friolera! que és mort!
PAU.—(*Esglaiat.*) Mort? Verge Santíssima!
RAMON.—Calli!
PAU.—Vol dir que és mort? N'està segur? Jesús, quina desgràcia tan gran! (*Veu alta.*)
RAMON.—(*Tapant-li la boca.*) Calli! no cridi!
PAU.—Jo en tinc la culpa: no hagués vessat la tinta...
RAMON.—Calli, home! baixi la veu!
PAU.—(*Segueix en to alt.*) Ja ho diu vostè! Qui pot parlar baix davant d'una desgràcia com aquesta?...
RAMON.—Faci un esforç, i li donaré un duro.
PAU.—(*En veu baixa.*) Es a dir, que s'ha mort?...
RAMON.—(*També en to baix dos o tres bocadillos, fins que poquet a poquet tornen a agafar tots dos el to natural.*) Sí.
PAU.—Quan?
RAMON.—Ahir.
PAU.—I a on?
RAMON.—Aquí, a Barcelona.
PAU.—Però si no hi era pas, encara!
RAMON.—Acabava d'arribar.
PAU.—Devia ser joc de poques taules.
RAMON.—De repent.
PAU.—Es horrorós!
RAMON.—Ja compendrà vostè que la meva situació és molt compromesa.
PAU.—Més compromesa em sembla que és la seva.
RAMON.—La de qui?
PAU.—La del difunt.
RAMON.—Sóc l'únic parent i tinc de donar la notícia a aquesta família.
PAU.—Es natural.
RAMON.—A veure. I com li dic jo, de cop i volta, a una noia que es va a casar: «El seu promès no ve, perquè...»
PAU.—Perquè està de cos present.
RAMON.—Això mateix.
PAU.—No, tocant a la senyoreta, no ho sentirà pas gran cosa.

RAMON.—(*Admirat.*) Home, per Déu!
PAU.—Els papàs sí que...
RAMON.—Doncs vegi si és difícil!
PAU.—Ja és una mala beguda.
RAMON.—No sé què fer.
PAU.—Dongui'ls la notícia per sessions.
RAMON.—No m'atreveixo.
PAU.—Jo menys.
BERNAT.—(*De dintre.*) Pau!
PAU.—Aquí té l'amo. Arregli's com pugui, que el que és a mi no m'agrada gens presenciar aquestes escenes; em trasbalsen massa.
RAMON.—Deixi'm sol.
PAU.—Sí, senyor, sí. (*Mig mutis, tornant al prosceni.*) I el duro!
RAMON.—(*Donant-l'hi.*) Tingui.
PAU.—(*Mirant-se'l.*) Mercès. (No serà pas fals?) (*Mutis fòrum.*)
RAMON.—(*Sol.*) Veiam com me les arreglo per a fer empassar aquest mal trago a aquesta gent. Quina desgràcia! Però, com els hi dic? No sé com, ni de quina manera començar! Jo no serveixo per aquestes ambaixades. A mi sí, encara em dura l'esglai. Aquests cops tarden d'esborrar-se. Veníem tan campetxanos de Girona i en arribar a la fonda, ai què tinc, ai què tinc!, correu, cuiteu a buscar un metge, i a la mitja hora ja era difunt!
BERNAT.—(*Dintre.*) Pau!
RAMON.—Aquí ve el pare! Com li dic jo a aquest home?
BERNAT.—(*Per la dreta.*) Però a on s'ha ficat aquest Pau maula?
RAMON.—(*Saludant.*) Molt senyor meu!
BERNAT.—(*Tot cofoi i admirat.*) I ara! Si ja és aquí! Estimadíssim don Ramon! Benvingut, apreciat gendre! Vinga una abraçada!
RAMON.—(*Fred i parat.*) Servidor. (*L'abraça.*)
BERNAT.—I aquest enze d'En Pau que no m'avisa!. Molt bé! Molt bé!
RAMON.—(*A part.*) (Això s'embolica! Aquest home em pren pel nuvi!)
BERNAT.—L'estàvem esperant amb impaciència. La noia s'està arreglant i la mamà també. Vostè s'ha aflaquit. Es comprèn, els amors. Vaja! vaja! vaja! Deixi'm cridar les senyores. (*Acostant-se a la porta dreta.*) Angela, Pilar, cuiteu, sortiu.
RAMON.—Però...
BERNAT.—Apa, dones; què feu?
RAMON.—(*A part.*) (Francament, en aquesta ocasió em canviaria amb el difunt. Qui té valor per deixar caure aquí aquesta mala nova?)
BERNAT.—(*Al prosceni.*) Ja vénen.
RAMON.—Però...
BERNAT.—Està parat; no sigui vergonyós, home! ja pot gastar franquèsa. Faci's càrrec que és a casa seva. Fora compliments. Ja són aquí.
RAMON.—(*A part.*) (Suo d'angúnia.) (*Surten Angela, Pilar i Juanita.*)
ANGELA.—(*Saludant.*) Jove...
PILAR.—(*Saludant.*) Cavaller... (*A part.*) (Que pàl-lid està!)

ANGELA.—(*A part.*) (I esgrogueït!)
BERNAT.—(*Presentant a Juanita.*) Ma neboda Juanita, futura cosina de vostè... Què me'n diu de la promesa? Vaja, abraci-la. No estigui encongit. Coratge! (*A part.*) (Ja ho veig, com que a penes s'han parlat...) (*Alt.*) Fora compliments i dongui-li una abraçada.
ANGELA.—(*A part.*) (Pobra nena!)
RAMON.—(*A part.*) (No sé pas el que em faig.) (*Abraç complimentós a Pilar.*)
JUANITA.—(Està pà-l-lid!)
PILAR.—(Està gelat!)
JUANITA.—Deu haver arribat cansat, oi? Que ha vingut en tramvia? Mareja molt! Tinc molt bons informes de vostè! Estimarà força la Pilar, oi? Es *guapeta,* eh? I bona noia! Que aniran a Montserrat a passar la lluna de mel? Com li ha provat el viatge? Que no es troba bé? Ja? Emocionat? Trist? Què li passa? Vol pendre alguna cosa? No? Que em deia quelcom? (*A part.*) (Verge Santíssima! Això no és un home: és un bloc de marbre!)
ANGELA.—(*Amb èmfasi, com qui pronuncia un discurs après de memòria.*) Jove, dignis escoltar-me. Encara que no hem tingut el gust de veure a vostè més que una sola tarda, la que ens vàrem conèixer, sempre em recordaré de Sant Celoni, a on ens demanà la mà de la noia, que li concedírem en arribar a Hostalrich. La perseverança de vostè en tot el trajecte fins a Figueres, els beneficis que ha prodigat sobre la nostra casa, em posen en el cas de no acabar el meu discurs sense dir-li algunes paraules: li entreguem una noia sana, obedient, instruïda i digna d'ésser sa esposa; encara que m'estiga mal el dir-ho, perquè sóc sa mare. Faci-la feliç, perquè tot s'ho mereix, i...
BERNAT.—*He dicho.*
PILAR.—Jo, senyor, agraïda i satisfeta.
BERNAT.—Prou romanços; tot això és palla i cal anar al gra, i el gra és que fora etiquetes; has pres possessió de casa teva, estàs entre família i ja està dit tot. Lo únic que et vull demanar, suplicar i fins t'ho agraïré, és el que aplacem la boda fins dilluns. Avui, demà i passat demà són tres dies fatals. Hem trencat un mirall, hem escampat la sal i vessat la tinta, entens?
RAMON.—(*A part.*) (Quina família més estranya!)
BERNAT.—Per tot això, si et sembla bé, ho aplaçarem.
PILAR.—Jo també ho voldria.
ANGELA.—I jo.
RAMON.—(*A part.*) (I jo!)
JUANITA.—I jo. (*Ràpid.*)
BERNAT.—*Por unanimidad,* entesos! I ara, com que voldràs descansar, pots passar a la meva habitació i entretant aquestes prepararan quelcom que ens ajudi a torçar el coll a una botella de Domech. Apa, anem! He! he! he! Vaja, home, coratge! no siguis vergonyós! Fora encongiments!
PILAR.—(*A part.*) (I que trist està!)
JUANITA.—(*A part.*) (Sembla un pardal mullat!)
ANGELA.—(*A part.*) (Jesús, quin gendre!)

RAMON.—(*A part.*) (Quin compromís, Déu meu! Quin compromís! Com ne sortiré jo d'aquest embull?) (*Mutis Bernat i Ramón dreta.*)

JUANITA.—Heu vist? No parla, no es mou; està encantat. N'estarà empenedit? La cara la té bonica, bona estampa, nas groc, front serè, i uns ulls grossos que parlen. Es guapo, veritat? A mi m'agrada; i a vosaltres? Vaja, què me'n diueu? Us agrada, si o no? Que esteu disgustades? Què teniu? Parleu, dones, parleu!...

PILAR.—Què vols que et diguem, si tu ja t'ho dius tot?

JUANITA.—Sigues franca; parla; dóna'ns la teva opinió. Oi que és elegant? T'agrada? No? A mi molt. Es distingit i callat. Jo em moro per les persones callades perquè són del meu temperament. T'ha causat bona impressió? Mala? No pot ser!... Mira-te'l bé!... Fixa't en els ulls, el nas, la boca, la... Digues, dona, digues!...

PILAR.—Mamà, tapa-li la boca mentre jo parlo.

JUANITA.—No, dona, no és necessari; digues tot el que vulguis, qui t'ho priva? Que et destorbo? Ja pots parlar; qui s'hi oposa? Vols que calli? Es això el que desitges, oi?

PILAR.—Això mateix.

ANGELA.—El promès m'ha semblat avui pitjor que el dia que el vaig conèixer; el trobo més flac, descolorit, aturat, sembla un enze i, per acabar, per als meus ulls és lleig. Jo voldria ser com tu, que per casar-te fins t'avindries amb el moro Mussa. Si a la meva m estés, creume: te'l regalaria.

JUANITA.—Tant de bo! T'agradaria deixar-ho córrer? Creus tu que jo no em faria estimar d'ell i de qualsevol? Que sóc lletja? Que sóc vella? Que sóc bleda? Que sóc enze? No sóc dreta i igual? No sóc digna de què m'estimi? Per desgràcia sóc coqueta? Sóc falsa? Sóc xerraire? Sóc xafardera? Sóc enraonadora?

ANGELA.—No; enraonadora, això sí que no; seria posar-te un fal testimoni, perquè tu ets...

PILAR.—Quasi muda...

JUANITA.—(*No fent cas d'indirectes.*) Sí, senyora: si ja no hi h remei, tens de casar-t'hi! Et tinc enveja! Què hi faràs! Qui fo tu! Noia, ja no hi ets a temps. No ho pots evitar. Això abans. Ca lia pensar-s'hi. Per què vares dir que sí? T'ha obligat algú? I s així fos, que no tens voluntat pròpia? Espera ser major d'eda Que et penses que no hi ha més que abaixar el cap? A on s'és vis això! No havies de permetre que els teus pares es comprometessin Creus tu que jo ho faria? Jo? A mi obligar-me! Ja! Què et sen bla? En faig la cara? No hi ha ningú capaç de...

PILAR.—Fer-te callar. (*Ràpid.*)

ANGELA.—Juanita, filla meva, quan comences, no se t'aguanta. I que és la llevadora va servir-te de parroquià.

JUANITA.—Ai pobre de mi! Si a penes he badat la boca! (*Entra Nonito pel fòrum, amb un aire trist i mig somicant.*)

NONITO.—Ja torno a ser aquí.

JUANITA.—D'on véns?

NONITO.—De la Rambla.

JUANITO.—Què hi has anat a fer?

NONITO.—Vinc del Gran Hotel.

JUANITA.—Què hi ha al Gran Hotel?
NONITO.—He anat a veure si havia arri... arribat el promès de la Pilar.
PILAR.—Sí, dona; que no saps que el papà li ha enviat?
JUANITA.—Doncs us haveu creuat pel camí!
NONITO.—(*Amb estranyesa.*) Creuat? eh! A on és el papà?
PILAR.—Allí dins!
NONITO.—Papà!
ANGELA.—Què tens? Estàs esparverat.
PILAR I JUANITA.—Què et passa?
NONITO.—Papà! papà! (*Surt Bernat.*)
BERNAT.—Què és això?
NONITO.—(*Segueix somicant i tartamudejant les primeres paraules.*) Ai, papà! Ai, mamà! Ai, Pilar! Vinc esverat! Quin surt! Encara tinc la pell de gallina! Dieu a n'En Pau que em porti un got d'aigua amb quatre gotes d'anís del *mono*!
BERNAT.—Però què hi ha? Què passa?
ANGELA.—A què ve tot aquest esverament?
NONITO.—No sé si ho podré dir. Mireu, tot tremolo.
PILAR.—Acaba d'una vegada, cançoner!
JUANITA.—I tant! quants preàmbuls per res!
NONITO.—Per res? Ja avisaran.
BERNAT.—Rebenta, d'una vegada!
NONITO.—He arribat a l'hotel, he preguntat per don Ramon Cirera...
BERNAT.—Bé i què? No hi era? Ja ho sabem.
NONITO.—Com, que no hi era? Ja, i ben estirat que estava!
TOTS.—Eh!
NONITO.—Amb un Sant Crist al cap i mitja dotzena de ciris a les vores. Era mort i estava de cos present! Hi, hi, hi! (*Es posa a plorar.*)
TOTS.—(*Rient.*) Ha, ha, ha!
NONITO.—I ara! per què rieu? Que us penseu que ho dic de broma? Pobre senyor! Tan *guapo* que era! Mira, Pi... Pilar: el teu promès va arribar ahir a Barcelona i es va morir de repent.
ANGELA.—Però què dius, criatura?
PILAR.—Què t'empatolles?
JUANITA.—Estàs acalorat. Que no et trobes bé?
BERNAT.—A veure si amb les teves manies et tocaràs!
NONITO.—Que manies, ni que cançons! Els dic a vostès que don Ramon Cirera està de cos present a l'habitació número 13 del Gran Hotel de les Quatre Nacions, que jo l'acabo de veure i que m'ha impressionat molt! Hi, hi, hi! (*Ploricós.*)
BERNAT.—Mira, noi: prou broma! Amb aquesta cara que fas de pardal novell, es veu que els cambrers se t'han rifat i t'han carregat els neulers. Com vols que sigui mort el promès de ta germana, si és aquí?
NONITO.—A on? (*Sorprès.*)
BERNAT.—Aquí.
NONITO.—(*Sense creure lo que diu son pare.*) A on diu?

BERNAT.—Aquí.
NONITO.—Aquí? (*Dubtant més cada vegada.*)
BERNAT.—Sí, home, sí; no siguis llonza.
NONITO.—A veure si al capdavall em fareu veure que tinc brosses als ulls o que no estic bo. (*Formalitzant-se.*) Dic, repeteixo i torno a repetir que he vist al mort, ben mort i ben estirat, i que els cambrers no se m'han rifat, perquè fins m'han ensenyat l'esquela que portava *El Noticiero.*
BERNAT.—Eh! (*Creient a Nonito i començant d'agafar por.*)
PILAR.—Ai, Déu meu! Jo em moro de por!
BERNAT.—Recristinets, què és el que passa aquí?
ANGELA.—I què vols que passi: que ton fill està somniant despert!
NONITO.—(*Amb seguretat.*) No, mamà, no! (*Comencen a dubtar tots.*)
PILAR.—Per acabar aquesta angúnia, no hi ha altre remei que cridar a don Ramon perquè aquest ximple es convenci.
NONITO.—Ara em diu ximple!
BERNAT.—(*Repensant-se tot d'una.*) Ai la mare! Em vénen a la memòria aquells morts que vàrem evocar anit.
PILAR.—(*També repensant-se. Amb por.*) Ai, papà!
BERNAT.—Què tens?
PILAR.—Escolta: quan el meu promès m'ha abraçat, he notat que estava fred com el marbre!
TOTS.—Fred?
PILAR.—Gelat!
ANGELA.—I la veritat és que el tal home apenes si ha desplegat els llavis.
JUANITA.—Estava tan pàl-lid!
PILAR.—Que pàl-lid! Groc com la cera!
NONITO.—Groc!
BERNAT.—(*Dubtant i carregant-se de por.*) Serà un altre aquest?
JUANITA.—A bon segur que el que ha vingut aquí és algun taruguista!
BERNAT.—El cridarem!
NONITO.—Ai, Déu meu! Papà, que no vingui el mort d'anit!
BERNAT.—Aquell aniria a casa del mèdium. (*Cridant.*) Don Ramon!
NONITO.—Estiguin segurs que don Ramon Cirera es va morir ahir.
ANGELA.—Aleshores, qui és el que ha vingut?
JUANITA.—Algun lladregot.
BERNAT.—Don Ramon! (*Apareix don Ramon per la dreta i es queda com petrificat al mateix dintell de la porta. Nonito, espantat, obrirà uns ulls com dues lluernes, com qui veu visions. Els altres, també espantats, no treuran la vista de don Ramon. Aquest, seriós, sens traspassar la porta, els mirarà fixament a tots. Quadre que durarà una estona.*)
NONITO.—Ai, ai!
TOTS.—Què?
NONITO.—(*Tremolant.*) Sí, sí; aquest... aquest... és el que... Just,

si l'acabo de veure de cos present. (*Dirà això per als demés a mitja veu.*)

TOTS.—Ai! (*Es repleglaran a un grup a la part esquerra del prosceni.*)

NONITO.—Sí, sí, papà, no hi posis dubte: la mateixa cara, la mateixa; ulls, tot, tot és igual, fins el color... Aquest és el mort. (*Amb seguretat.*)

PILAR.—(*Agafant-se amb sa mare.*) Mamà, no em deixis! Jo em moro de por!

BERNAT.—El mirall trencat, la tinta vessada, el número tretze...

RAMON.—(*Amb to seriós.*) Senyors...

TOTS.—Ai! (*Donaran un gran crit, i fent una bola faran mutis per l'esquerra, menys Bernat, que quedarà arreconat a la paret del prosceni, mort de por, després d'haver-li tancat la porta.*)

RAMON.—(*A part.*) (Es original! Sembla que els espanto!)

BERNAT.—(*A part.*) (Per deu cèntims donaria la vida! Ja no em queda cap dubte, aquest soci és el mort d'anit, el del cementiri nou i haurà equivocat l'escala. Tinc picor per tot arreu. A veure com ne surto d'aquest bullit! Oh, i que no bada la boca!)

RAMON.—(*En to lúgubre.*) Cavaller...

BERNAT.—(Veu de mort!)

RAMON.—(*Acostant-se dos passos.*) Cavaller!...

BERNAT.—(Ara sí que se m'emporta! Ja em veig de cap al nínxol!)

RAMON.—(*Avança fins al centre de l'escena. A part.*) (Això em va carregant i és precís acabar d'una vegada!) (*Alt en to pausat i seriós sense accionar.*) Molt senyor meu...

BERNAT.—(*A part.*) (Senyor seu... La cosa s'embolica!) (*Repensant-se.*) (Probem de fer el cor fort!) (*Alt.*) Vostè deia...

RAMON.—Que ha arribat el moment de posar les coses en clar i treure a vostès d'un dubte.

BERNAT.—Sí, eh? (*Es treu el mocador i se'l posa al nas. A part.*) (Em sembla que sento fetor! Serà aprensió!)

RAMON.—Vostè s'ha equivocat i no és estrany! Amb la precipitació, no em va deixar enraonar, i...

BERNAT.—(*A part.*) (Donem-li per la banda!) (*Alt.*) Sí, senyor.

RAMON.—A més, jo estava una mica descompost...

BERNAT.—(*A part.*) (No ho deia? Una mica descompost.) (*Es posarà el mocador al nas.*)

RAMON.—Jo no sóc el que vostès al principi s'han figurat.

BERNAT.—Sí, eh? (*A part.*) (Ara declararà qui és!)

RAMON.—Jo, mort... de pena...

BERNAT.—(*A part.*) (Li ha costat, però a la fi...)

RAMON.—Dec confessar-li a vostè...

BERNAT.—(*A part.*) (Ara aquest difunt m'embolicaria! Prou!) (*Alt, decidit, però tremolós, mort de por.*) No, no és necessari que parli. Ja ho sabem tot, tot, tot.

RAMON.—Sí?

BERNAT.—El meu fill ens ha dit qui és vostè.

RAMON.—Ja.

BERNAT.—L'ha vist a vostè a la funda, dic a la fonda.

RAMON.—Sento molt no haber reparat en ell; com jo estava... Ja s'ho pot figurar vostè com estava...
BERNAT.—Sí, ja m'ho afiguro.
RAMON.—Així no estranyi, don Bernat, que em retiri. Tornaré aquesta nit, o avans. Si em necessita no té més que cridar-me. Tinc encara molta feina.
BERNAT.—(*A part.*) (Molta feina! Aquest ésa el difunt de Badalona!)
RAMON.—Una mort no permet descans: l'enterrament, visites, dol, en fi, dispensi; li juro que ens veurem.
BERNAT.—No faci compliments! (*A part.*) (Vaja un mort més *teja maneja*! Tot ho vol batxillejar.)
RAMON.—Vaig a pagar l'enterrament.
BERNAT.—Encara el deu?
RAMON.—Després m'arribaré al cementiri i tornaré.
BERNAT.—(*A part.*) (Aquest va a avisar que passarà la nit fóra! Quin mort més calavera.) (*Alt.*) No faci compliments.
RAMON.—Digui a sa filla que tingui resignació i que passi per tot!
BERNAT.—(*A part.*) (Sí, eh? El que és això, te les espinyaràs!)
RAMON.—Què s'hi pot fer! Les coses s'han de pendre tal com vénen!
BERNAT.—Natural. (*A part.*) (Com si no hi hagués res més a fer que casar una noia amb un difunt!)
RAMON.—(*Despedint-se.*) A les seves ordres!
BERNAT.—Sí, eh! Espera-les assegut. El que és la mà no te la dono.
RAMON.—(*Allargant-li la mà.*) Servidor.
BERNAT.—*Voy, voy.* (*S'embolicarà la mà amb un mocador i d'aquesta manera encaixarà, fent per manera d'escórrer la mà i que quedi el mocador a la d'En Ramon.*)
RAMON.—(*Mutis fals. A part.*) (Quin home més estrany!)
BERNAT.—Estigui bo! Si passa pel Morrot no prengui mal, que hi ha hagut una esllavissada. (*Bernat estarà d'espallles a Ramon i aquest li dirà a cau d'orella.*)
RAMON.—A reveure! Coratge! (*Mutis fòrum.*)
BERNAT.—(*Donant un salt.*) Animal!... (*Cridant.*) Angela! Pilar! Juanita! Noi! (*Entren tots quatre.*)
JUANITA.—Se n'ha anat?
ANGELA.—Què ha passat?
BERNAT.—Ha anat a pagar-se l'enterrament i a avisar als del cementiri que aquesta nit no l'esperin, que no dorm al nínxol.
TOTS.—Però, és veritat?
BERNAT.—Tot ho ha confessat.
TOTS.—El què?
BERNAT.—Que és ell!
TOTS.—Quin ell?
BERNAT.—El mort, el de l'hotel.
NONITO.—Ho veus, papà? No t'ho vaig dir? N'estava segur.
BERNAT.—Jo crec que és un dels morts evocats anit passada per Mr. Kardek de la cantonada. Fa cara d'ésser el de Badalona.
TOTS.—Ah! (*Esglaiats.*)

JUANITA.—No diguis aquestes coses, oncle; tota m'esborono; no em sabo bé i tinc por que em vingui l'atac de nervis.
BERNAT.—Ha quedat en què tornaria aquesta nit.
ANGELA.—Per què?
BERNAT.—Per què vols que vingui? per casar-se!
PILAR.—Quina barbaritat!
ANGELA.—Uix! quin fàstic!
NONITO.—Tornarà? No el vull veure; em moriria de por, papà!
BERNAT.—No espantar-se. Ja he passat l'aprenentatge. Ja sé com se'ls ha de tractar.
ANGELA.—Això és horripilant!
PILAR.—Espantós!
JUANITA.—Ai! ai!... Ai, ai, ai!... Ai, ai! (*Agafarà un atac de nervis amb convulsions, lo més còmic possible. Riu i plora.*)
PILAR.—L'atac! cuiteu! correu!
ANGELA.—Pobra Juanita! Amb una d'aquestes s'hi quedarà!
BERNAT.—Subjecteu-la fort! (*Tots l'agafen.*)
JUANITA.—Ja, ja, ja, ja!
BERNAT.—Agafa-la, que no caigui. Portem-la al dormitori. Nonito, vés a buscar el metge.
JUANITA.—Ja, ja, ja, ja! Ji, ji, ji, ji! (*Angela, Pilar i Bernat se l'emporten per l'esquerra. Ella pega manotades per tot arreu i fins En Bernat rep alguna castanya. Nonito, atordit, donarà voltes per l'escena sense saber què fer, fins que ensopega amb En Pau, que amb uns espolsadors figura perseguir a un borinot.*)
NONITO.—Ai! Em pensava... (*Amb una por fenomenal; mutis fòrum.*)
PAU.—Maleït sia!... Ja s'ha escapat! Ah, mira-te'l!...
BERNAT. — (*Sortint del dormitori esquerre.*) Aigua! Aigua! (*En aquest moment Pau, que haurà continuat donant cops d'espolsadors per tot arreu, en darà un al cap d'En Bernat.*) Alerta, animal!
PAU.—Es que perseguia un borinot!
BERNAT.—Negre o ros?
PAU.—Negre.
BERNAT.—Un borinot negre! Ai pobres de nosaltres! Mort segura.
ANGELA.—(*Esverada, des de la porta de l'esquerra.*) Vinagre, èter, cuiteu, que es posa pitjor.
PAU.—Per qui és?
ANGELA.—Per la Juanita. Cuiti, Pau!...
PAU.—Vaig de seguida. (*Mutis fòrum.*)
BERNAT.—Els mitjons al revés, el mirall trencat, la tinta vessada, la sal per terra, i ara el borinot negre! Això és la fi del món! (*Cau aclaparat a un silló. Teló ràpid.*)

FI DE L'ACTE PRIMER

ACTE SEGON

La mateixa decoració. Es de nit. *Làmpara* encesa. En aixecar-se el teló hi ha en escena BERNAT i NONITO; de seguida, ANGELA i PILAR.

BERNAT.—(*A Nonito.*) Com segueix?

NONITO.—Pitjor; el metge desconfia; aquests atacs amb tanta intensitat diu que no li agraden gens; ha receptat una medicina i ella no la pot pendre perquè té les dents tancades.

BERNAT.—Has avisat els de la «Neotàfia»?

NONITO.—Sí, senyor. Que vol dir que es morirà?

BERNAT.—El borinot negre no ha fallat mai. Ja podem preparar l'enterrament.

PILAR.—(*Des de la porta esquerra.*) Corre, papà, que se'ns mor.

BERNAT.—I això?

PILAR.—Li ha repetit l'atac amb més força.

ANGELA.—(*Per l'esquerra, plorant.*) Ja ha acabat. Un espeternec, ha tombat el cap i sembla que dormi. Pobra Juanita! Hi, hi, hi! (*Arrenca un plor.*)

PILAR.—(*També plorant.*) Quina desgràcia! Jesús, Déu meu! Pobra Juanita!

NONITO.—Pobra cosineta!

BERNAT.—Vaja, no ploreu. Ja està fet. Pobra xicota, sí... però no ho podem pas remeiar! Val més ella que nosaltres.

ANGELA.—Vaja un consol! Maria Santíssima, i quina desgràcia! Ha entrat aquí tan alegre i xerraire, i qui li tenia de dir que en sortiria amb la caixa! Pobreta!

BERNAT.—Prou plors. El que s'ha de procurar és la manera de dir-ho a sa tia.

PILAR.—Quin cop per aquella bona dona!

ANGELA.—Tindrà de passar la nit aquí, eh?

BERNAT.—Almenys vint-i-quatre hores; amb una mort repentina no deixen pas enterrar-los més aviat; però d'això no us en cuideu. Aneu a descansar, que després de tantes emocions bé ho necessiteu. Jo i En Nonito ens quedarem a vetllar-la.

NONITO.—Papà, jo tinc molta por.

BERNAT.—Babau! Un home no n'ha de tenir mai, de por. Que et penses que t'agafarà? Els morts no surten.

PILAR.—No surten?... i l'altre?

BERNAT.—Quin altre? (*Moviment de por.*)
ANGELA.—L'altre mort... el promès d'aquesta.
NONITO.—No va quedar en què vindria?
BERNAT.—Aquest deixeu-lo per mi; ja li tancaré la retirada. (*Cridant.*) Pau! (*Entra Pau, pel fòrum.*)
PAU.—Senyor.
BERNAT.—Mira, tanca bé la porta de l'escala i la reixa del jardí i no obris a ningú, encara que esbotzin la porta.
PAU.—Perdi por. (*Mutis fòrum.*)
PILAR.—Es a dir que desisteixes de casar-me amb el mort?
BERNAT.—(*Dubtant.*) Mort! Mort! Ho tindria de veure. He reflexionat tot lo passat i aquell jove per mi no n'era, de mort. Vaja, no me'n puc convèncer.
NONITO.—Doncs, jo sí. Tu l'haguessis vist a l'habitació de l'hotel de cara al sostre.
BERNAT.—Xicot, tu t'equivoques; aquell no era el promès.
NONITO.—M'hi jugaria el cap.
BERNAT.—El perdries. Però, sigui viu o mort, el que no vull és que entri a casa de nit. Si torna demà, de dia, avisaré l'inspector de policia i veurem d'esbrinar qui és. De nit no el vull veure, i no creieu que sigui per por, només és perquè de *noche todos los gatos son pardos.* Apa, a descansar tothom.
NONITO.—Santa paraula, anem a dormir.
BERNAT.—No, tu et quedes a fer-me companyia.
ANGELA.—Anem, Pilar; ens tirarem vestides sobre el llit.
BERNAT.—Bona nit.
PILAR.—Pobra cosineta!
ANGELA.—Pobra Juanita! (*Mutis les dues, dreta.*)
BERNAT.—Quin dia tan fatal el d'avui! Han passat coses esgarrifoses. Arriba el promès de la noia i, cataplum!, es mor de repent, i, lo més greu, és que tot de seguida es presenta aquí com si tal cosa hagués passat. Aquesta xicota s'esparvera i, xap!, en poques hores al calaix. Sembla mentida, tan bones cols que cuinava! Ja són sensacions en un sol dia!
NONITO.—Papà, no parlis de totes aquestes coses, perquè m'agafa por.
BERNAT.—El cor fort i el cap serè, i coratge!, que per això et home!
NONITO.—Oh, és que també n'hi ha d'homes porucs. Jo sóc molt nerviós, i si m'agafés un atac com la cosineta i em morís...
BERNAT.—Prou morts; no ho permeto. Mira, ja ens endormiscaren aquí asseguts a un silló. (*Ho fan i al cap de pocs moments es sen tiran dos cops a la porta del carrer. Espant de tots dos. Repetici dels cops per dues vegades.*)
NONITO.—(*A part.*) Si serà el mort!
BERNAT.—(*A part.*) Mireu que no es guanya prou per sustos! Vols t'hi jugar que és l'altre que ve a complir la paraula? (*Altre cop.*)
NONITO.—(*Espantat.*) Papà, sents?

BERNAT.—Diga-li que pugi, que ens veurem les cares. (*Espantat treu una pistola d'un moble i la posa al punt de dalt. Altre cop.*) I que és amoïnós aquest difunt. No té espera.

PAU.—(*Pel fòrum, esparverat.*) Senyor, ha sentit?

BERNAT.—Massa. (*Revestint-se de valor.*) Mira, Pau: baixa'l a obrir.

PAU.—Servidor, no, senyor. (*A part.*) (Deu ser alguna ànima dels d'aquí al costat i no estic per brocs; ca, barret!)

BERNAT.—Et dic que vagis a obrir!

PAU.—Anem-hi amb el senyoret.

NONITO.—Amb mi? Ara hi corro!

PAU.—Doncs tot sol no hi baixo!

BERNAT.—Tira-li la clau i que obri ell, si vol pujar!

PAU.—Això sí. (*Mutis fòrum.*)

BERNAT.—Vaja unes hores de fer visites.

NONITO.—Papà, deixa'm anar a dintre.

BERNAT.—No, senyor; coratge i treure forces de flaquesa: aquesta és la vida. Si jo em deixés portar pels meus intents, qui sap a on pararia a aquestes hores; però no hi ha remei i m'aguanto! No has vist el valor que he demostrat aquesta tarda davant del fantasma, ombra o cadàver, del meu gendre, és a dir, del que venia a ésser el meu gendre?

NONITO.—El meu cunyat de l'altre món!

BERNAT.—Doncs, bé: encara que no ho aparentava, tenia tanta por com vosaltres.

NONITO.—Veus? a mi em semblava que en tenies més.

BERNAT.—Calla, babau! (*Apareix, pel fòrum,* JOANET, *empleat de la «Neotàfia», amb un àlbum de taüts a la mà.*)

JOANET.—Bona nit tinguin.

BERNAT I NONITO.—Ai!... (*Moment de sorpresa.*)

JOANET.—Dispensin: que s'havien adormit?

BERNAT.—No, senyor; no pensàvem en vostè.

JOANET.—Venia per l'enterrament de la senyoreta.

BERNAT.—(*Esglaiat.*) Sí, senyor, sí... Una dotzena de capellans, dotzena de dotze, no de tretze; deu escolans, el cotxe de quatre cavalls i un taüt de trenta duros, i llestos.

JOANET.—Però què li passa, senyor, que tot tremola?

NONITO.—Que ens haveu donat un surt!

JOANET.—Vol dir?

BERNAT.—Tant com un surt, no, però ens heu sorprès una mica.

JOANET.—Doncs jo em creia que dormien.

BERNAT.—Escolteu: vós que tracteu tant amb difunts, no us han donat mai cap espant?

JOANET.—Mai! Quan són morts...

BERNAT.—Bé, sí: ja sé el que voleu dir: no es belluguen.

JOANET.—I ca!

BERNAT.—I els esperits, els espectres, què me'n dieu?

JOANET.—No m'hi faig!

BERNAT.—No coneixeu els esperits?

JOANET.—Sí, senyor; en conec molts.
BERNAT.—Veiam, veiam quins.
JOANET.—L'esperit de vi, l'esperit de sal, l'esperit d'alcalí, l'esperit ardent, l'esperit...
BERNAT.—No, no són pas dels esperits líquids dels que us parlo; són dels altres.
JOANET.—Vol dir els sòlids? D'aquests sols n'he sentit parlar de dos, i jo tampoc els conec.
BERNAT.—(*Amb interès.*) Quins? quins?
JOANET.—L'Esperit Sant i l'esperit maligne; l'un diuen que vola pels alts i l'altre està entaforat pels subterranis.
BERNAT.—Res d'això, minyó. Jo us parlo d'altres esperits, els dels difunts, aquells espectres que quan són cridats, ei, ben cridats!, es comuniquen amb els vius, i van i vénen d'una banda a l'altra i...
NONITO.—Fins es veuen.
JOANET.—Això són coses de cinematògraf. Mirin, senyors: no vulguin ajeure-s'hi, perquè un cop siguin dintre la capsa i col-locats al prestatge, d'allà no en surt ningú fins el dia del judici final entrada de fosc. Entraré a veure la difunta per arreglar-ho tot.
BERNAT.—Vostè mateix; i, un cop estigui llest, per la porta de la dreta pot sortir.
JOANET.—Gràcies. A la matinada vindré amb En Tomàs, el sagristà de la parròquia, per a quedar entesos amb tots els detalls de l'enterrament. Els acompanyo al sentiment i descansin. Bona nit. (*Mutis esquerra.*)
BERNAT.—Veus? aquí tens un home sense por i que no creu gens en aquestes coses de morts, i això que els ha de conèixer a fons!
NONITO.—Tot el que vulguis, papà, però el que és a mi no em convenç. Diga-li que se li mori algú de la família i ja m'ho sabrà dir si surten o no.
BERNAT.—Veritablement, l'esperitisme és veritat. Estic per magnetitzar-te.
NONITO.—A mi? No en treuràs res de mi, n'estic segur. (*S'ajeu Nonito.*) Demés, creu-me, papà: no batxillegis les vides secretes dels altres: això fa doneta!
BERNAT.—Neci! Jo veig en tu predisposició al somnambulisme.
NONITO.—A la son, deus voler dir.
BERNAT.—Mira, fem una prova, un petit assaig, i potser arrencarem el secret del com i el què de tot lo que m'està passant.
NONITO.—A mi no m'agafes. Tu no n'ets pràctic d'aquestes coses, i potser un cop magnetitzat no sabries desmagnetitzar-me, i em quedaria magnetitzat per sempre.
BERNAT.—Avar! Res tindrà d'agrair-te la ciència.
NONITO.—Ni ganes.
BERNAT.—Oh, quina idea! Si En Pau s'hi conformés... podria indagar... Ben net... Sí... és el medi de saber-ho tot.... Veiam! Pau! Pau! Pau! Deu dormir com un soc! (*Cridant.*) Pau! (*Surt Pau pel fòrum, mig adormit.*)
PAU.—Que em cridava?

BERNAT.—Acosta't!

PAU.—Ara que havia trencat el son! Aaah!... (*Estirant-se.*)

BERNAT.—(*A part.*) Serà millor no dir-li res i fer-ho!

PAU.—Què volia, senyor?

BERNAT.—Seu aquí. (*El farà asseure al centre del prosceni.*)

PAU.—(*Admirat.*) Qui? Jo?

BERNAT.—Sí, tu!

PAU.—Bé, seiem-hi! (*S'asseu, de cara a l'esquerra.*)

NONITO.—(*A part.*) Em sembla que el papà farà alguna barbaritat!

BERNAT.—Dóna'm la mà! (*Després d'haver-se assegut a una cadira, davant d'En Pau.*)

PAU.—Per servir-lo. Estigui bo. (*Li dóna la mà, fent com qui encaixa, i tot seguit la retira. Pau va per aixecar-se.*)

BERNAT.—No és així, ximple! Seu!

PAU.—Jo em pensava que es volia despedir.

BERNAT.—Torna-me-la a donar. (*Li agafa les dues mans.*) Així... Ara mira'm fixament i mira si pots trencar el son.

PAU.—I ben aviat, com que m'estic adormint dret. (*Bernat, després de mirar una estona fixament a En Pau, comença de fer accionats per magnetitzar-lo. Nonito agafarà una cadira i es posarà al costat del criat. Bernat segueix còmicament tirant fluid magnètic. Al cap d'una estoneta queden adormits En Pau i En Nonito.*)

BERNAT.—Així... Ara per la dreta, ara per l'esquerra!... Amunt... avall... Ah! ja! ja! Això va com una seda! Tinc un fluid espantós. La meva força magnètica treballa a nou mil volts. Seria capaç de magnetitzar un burro!

PAU.—Què?... (*Endormiscat.*)

BERNAT.—Xist!... (*Amb domini.*)

PAU.—(*Amb els ulls mig aclucats.*) Em semblava que m'havia cridat! (*Pau torna a dormir-se, després d'unes quantes accions d'En Bernat.*)

BERNAT.—(*A Nonito.*) Mira, els ulls ja cedeixen, ja fa l'ullet, ja acluca el dret, l'esquerre. Tancats. (*Li tira fluid. En to imperatiu.*) Adorm-te, apa, de seguida!... Adormit. Tinc més electricitat jo a sobre que a la fàbrica de la Catalana. Mira, Nonito... (*S'adona que dorm.*) Calla, si també dorm! Es natural. S'ha posat a tret del corrent i, xap!, víctima de la meva força magnètica. Bé! Per falta d'un en tinc dos. Veiam, provem! (*S'acosta a En Pau.*) *Toribio, saca la lengua.* (*En Pau treurà un pam de llengua, que En Bernat li ficarà dintre.*) Això marxa com una seda! Ara, preguntem. El que ha vingut aquesta tarda aquí és el vertader Ramon Cirera? (*En Pau ronca.*) Em sembla que m'ha contestat, però no l'he entès; estarà costipat. Tornem-hi? Es el promès de la Pilar el que ha vingut aquesta tarda? (*Pau ronca fort.*) Vatua el sac dels gemecs! Si ronca com un ase! Això és que ha sopat no fa gaire i no entrarà en el període somnambòlic fins a tant que hagi fet la digestió; esperem! En Nonito, que és més dèbil, estarà a punt... provem! (*S'acosta a Nonito i li dirà a cau d'orella, en veu forta:*) Nonito!

NONITO.—(*Despertant-se sobtadament, donant amb l'esglai un revés a Bernat.*) Eh?

BERNAT.—(*Posant-se la mà a la cara.*) *Bruto!...*

NONITO.—Quin espant m'has donat! Em creia ben bé que el mort m'agafava!

BERNAT.—I tu m'has ventat una morma que Déu n'hi dó!

NONITO.—M'havia ben adormit! Es clar, com que vaig endarrerit de son! (*Mirant-se En Pau.*) Què té En Pau? (*En Pau estarà adormit en una posició estranya.*)

BERNAT.—No facis soroll. Està magnetitzat.

NONITO.—O adormit com jo!

BERNAT.—Noi, ets un burro. No ho veus que és el son magnètic el que s'ha apoderat d'En Pau? Si ara apaguéssim el llum jo m'empenyo al nas d'aquest home encendre-hi una bombeta elèctrica de trenta bugies! Ah! ignorància! Ja veuràs com contesta. Pau!

PAU.—(*Entre dents i roncant.*) *Voy!*

NONITO.—Què diu?

BERNAT.—Em pren per En Boy!

NONITO.—(*A part.*) Vaig a donar-li un pessic i veurem si es desperta!

BERNAT.—(*A Pau.*) Ets aquí, esperit d'En Pau? (*Nonito el pessiga.*)

PAU.—(*Donant un bot i fregant-se els ulls.*) Redéu, quina fiblada! (*Tocant-se el braç.*)

BERNAT.—(*A Nonito. Abraçant-se amb En Pau.*) No t'espantis. Es l'estat pur de somnambulisme tràgic.

PAU.—Crec que m'han donat una pessigada!

BERNAT.—(*A Nonito.*) Veus? el que et deia: l'electricitat. Ara creu que l'han pessigat.

NONITO.—Sí, l'electricitat, ja avisaran; aquesta... (*Senyal de pessic.*)

BERNAT.—Bestiassa! Despertar-me'l al bo i millor de l'experiment

PAU.—Ara que dormia tan de gust. Fins somniava en la Paula!

BERNAT.—No és possible fer res al davant de criatures. Vés-te'n a teu dormitori.

NONITO.—Amb molt gust.

BERNAT.—No t'ho dic a tu; a En Pau.

PAU.—(*A part, fent mutis fòrum.*) (Vaja una broma! fer-me adormir per pessigar-me!)

BERNAT.—Continuaré els experiments un altre dia. (*Va per llegir el diari.*) A veure què en conta En Mencheta. A on tinc les ulleres? Deuen ser al despatx. Nonito, vés-me a buscar les ulleres, que sóc sobre la taula del despatx.

NONITO.—Tinc por d'anar-hi sol.

BERNAT.—Jesús, quina criatura! Ja hi aniré jo! (*Mutis dreta.*)

NONITO.—Ah! el que és jo no em quedo aquí! (*Corre darrera de Bernat.*) (*Entra Juanita per l'esquerra.*)

JUANITA.—Què és això? Tampoc aquí hi ha ningú. Però què ha passat? Sols recordo que em va venir l'atac i ara em trobo sola a l'ha

bitació; ni la tia, ni la Pilar, ni l'oncle, ningú; què ha succeït? Per què m'han deixat sola? Haurà tornat ja el difunt? Em poso nerviosa tan sols en pensar-hi! Verge Santa, quin cap més pesat! Quina xafogor! Potser em passarà si obro una mica el balcó! (*Obre el balcó i treu el cap fora, i en aquest instant surt En Bernat i Nonito.*)

BERNAT.—Fill meu, amb la por que portes a sobre no faràs carrera. (*Tot d'una s'adona de Juanita i fa un salt.*) Jesús!

NONITO.—(*Veient Juanita, corrents porta dreta.*) Ai! Ai! (*Juanita, en sentir els ais de Nonito, es tomba.*)

JUANITA.—Qui hi ha? Però, Déu meu, què passa aquí? (*Va a la porta dreta, que trobarà tancada.*) Per què fugen tan espantats? Jo vull saber el que passa. Han tancat i no surt ningú; què serà aquest misteri? Ara sí que començo a espantar-me de debò! El que és sola aquí no m'hi quedo. Entro a aquella habitació i tancaré. Veiam què passarà. (*Mutis esquerra i tanca. Entren* PAU *i* RAMON, *pel fòrum.*)

PAU.—Entri aquí. Per més que el senyor em tenia dit que no obrís a ningú, com que ja he trencat la consigna pel de la «Neotàfia», crec que també es pot fer per vostè.

RAMON.—El de la «Neotàfia»?

PAU.—Sí, senyor; que no sap la desgràcia?

RAMON.—Quina?

PAU.—La de la neboda, la senyoreta Juanita.

RAMON.—Aquella joveneta tan guapa i tan...?

PAU.—Xerraire, eh?

RAMON.—No dic tant; però què ha passat?

PAU.—Quasi res: que és morta.

RAMON.—Morta!

PAU.—Aquesta entrada de fosc.

RAMON.—A on ha mort?

PAU.—Aquí mateix.

RAMON.—De què?

PAU.—D'una taca al cor. (*Tocant-se l'esquena.*)

RAMON.—Una taca?

PAU.—Sí, senyor; ni la benzina no hi ha estat a temps.

RAMON.—Es possible?

PAU.—Tal com li conto!

RAMON.—Una altra desgràcia!

PAU.—Miri, és a aquell dormitori, i demà se l'emportaran!

RAMON.—La família estarà...?

PAU.—Ja pot figurar-s'ho. Un desori. (*A part.*) (S'entretenen a pessigar-me.) (*Alt.*) Vaig a avisar-los. (*Va a la porta dreta.*) S'han tancat per dintre. Aniré per l'altra porta. Esperi's. (*Mutis fòrum.*)

RAMON.—(*Sol.*) (*Comença a fer-se de dia.*) Hi ha dies que ni fets expressos! La fatalitat! Avui aquesta família la ballen, i de valent! Les desgràcies a una casa sempre hi vénen a parells. Pobra xicota! Quina llàstima! Era bonica i simpàtica. Intempestiva i dolenta és l'hora en què he tornat. He volgut matinejar i m'he lluït;

però, ja que sóc aquí, esperaré els parents, els diré quatre paraules de consol i em despediré. Sembla fet a dretes el que jo em trobi sempre en semblants tragèdies. Fa calor! (*Surt al balcó.*)

JUANITA.—(*Obre poc a poc la porta i treu el cap.*) Juraria que aquí enraonaven!... No hi ha ningú. (*Surt a escena.*)

RAMON.—(*Girant-se tot d'una.*) Senyoreta!

JUANITA.—El mort! (*Cau desmaiada sobre un silló.*)

RAMON.—La morta! Quina estranyesa! D'on ha sortit aquesta dona? I ha caigut en el silló! Jo no sé què fer! Senyoreta! Senyoreta! No goso tocar-la. (*La toca.*) No està pas freda. Si el pols li va. Es viva! Si jo tingués aigua o vinagre per ruixar-li la cara! (*Mirant les portes.*) Aquí està tancat. Veiam aquí... (*Mutis porta esquerra. Cambra de Juanita.*) (*Entra Pau, pel fòrum.*)

PAU.—Senyor, no volen sortir; per més que els crido no responen. Calla! si no hi és! Haurà entrat a veure la difunta. (*A l'avançar al mig de l'escena veu Juanita.*)

JUANITA.—(*Tornant en si.*) Ai!...

PAU.—Uf! la morta! Cames, ajudeu-me! (*Mutis fòrum.*)

JUANITA.—A on sóc? Ja me'n recordo! Quin espant!

RAMON.—(*Surt esquerra.*) Senyoreta!

JUANITA.—(*Tremolant.*) Ai! Altre cop!

RAMON.—(*Afectuós tot el que resta de l'obra.*) Calmi's, dona; no s'espanti; assossegui's; begui una mica d'aigua; no serà res; com se troba?

JUANITA.—Bé, bé! (*A part.*) (Però quina por em fa aquest home!)

RAMON.—Begui un glop d'aigua i li passarà.

JUANITA.—(*Excitada.*) Ja beuré!

RAMON.—(*A part.*) (Està nerviosa.) Tranquilitzis, senyoreta; que no em coneix?

JUANITA.—(*A part.*) (Massa!) (*Alt.*) Ja ho crec que el conec! Però què hi ha vingut a fer vostè aquí?

RAMON.—Estic esperant que surti la família.

JUANITA.—(*A part.*) (Ara hi caic! Sí, com que els va prometre que tornaria aquesta nit... Estic morta de por. Sola amb aquest, que no sé el qui és... Si pogués cridar...

RAMON.—Noto que la meva presència la posa nerviosa, la té intranquil-la. Esperi's; cridaré un criat que avisi els seus oncles. (*Mutis fòrum.*)

JUANITA. — (*Sola. Repensant-se, més tranquil-la, i reflexionant.*) Aquest home no és cap mort! Es viu i ben viu, i es belluga amb bastant desembaràs! Essent, així, és una ximplesa que m'espanti. Els morts no parlen, i si són espectres no es veuen: només se senten; però el que és aquest parla i parla bé! Ja ho crec! Si fins és distingit, atent, afectuós i *guapo*! Vaja si és *guapo*! No hi ha dubte: és un home com els demés. I què té d'ésser difunt! Altra feina hi ha! Per sortir de dubtes li vaig a preguntar! (*Entra Ramon fòrum.*)

RAMON.—Estic cansat de trucar i no es veu ningú, ni amos ni criats, i lo més estrany és que totes les portes són tancades i barrades.

JUANITA.—Però quin misteri passa en aquesta casa?
RAMON.—Vol que li digui el que jo sé?
JUANITA.—No desitjo altra cosa.
RAMON.—Sàpiga... Mes, abans, digui'm : es troba vostè completament bé?
JUANITA.—Completament. Faci'm el favor de contar-me el com i el què i tot el que passa aquí, perquè jo hi veig quelcom anormal, extraordinari!
RAMON.—Escolti : a l'arribar aquí el criat m'ha dit que els senyors estaven desconsolats per una gran desgràcia, i era que vostè s'acabava de morir.
JUANITA.—Poc a poc, jove! La mort que ploraven els oncles era la de vostè; no la meva.
RAMON.—La meva?
JUANITA.—Sí, senyor; vostè es va morir ahir.
RAMON.—Vol dir?
JUANITA.—No hi posi dubte.
RAMON.—Vaja si n'hi poso! Això és un farrigo farrago de morts. El criat em diu que és vostè la morta; vostè em diu que sóc jo; els seus oncles, a bon segur, estan tancats i barrats creient-se que aquí hi ha una reunió macabra. A veure si serà veritat que som difunts sense saber-ho!
JUANITA.—Es que vostè no n'és, de difunt?
RAMON.—Que jo sàpiga, no, senyoreta. I vostè?
JUANITA.—Tampoc. Li ben asseguro que sóc viva, molt viva! Ep! A no ser que una no s'ho coneixi quan és morta...
RAMON.—Vol que li digui el meu parer?
JUANITA.—Parli.
RAMON.—Potser és viva per als uns i morta per als altres.
JUANITA.—I vostè mort per a tothom!
RAMON.—No m'ho penso pas així.
JUANITA.—Per què vostè va confessar a l'oncle que era difunt i vivia o estava empadronat al cementiri nou?
RAMON.—Jo?
JUANITA.—Sí, senyor, vostè. A més en Nonito el va veure de cos present.
RAMON.—Ara també ho estic davant de vostè, de cos present.
JUANITA.—No així, dret, no; estirat i de cara al sostre!
RAMON.—Em sembla que no aconseguiran capficar-me per desxifrar si sóc mort o viu. Vostè, senyoreta, m'ajudarà a desxifrar aquest enigma, perquè jo sento... sento... (*li agafa la mà i li fa petons*) vaja si sento!
JUANITA.—(*Retirant la mà.*) Ep, senyoret! Ara em prova que és vostè més que viu : és... reviu!
RAMON.—Sí, senyoreta; vius som tots dos : no li càpiga cap mena de dubte. Vol més proves?
JUANITA.—No, senyor, no! (*A part.*) (Refumets, a on aniríem a parar!)
RAMON.—(*A part.*) (Que *guapa* que és!)

JUANITA.—Com és, doncs, que el va veure mort En Nonito?
RAMON.—A on?
JUANITA.—Al Gran Hotel.
RAMON.—(*Transició, amb tristesa.*) Ja ho comprenc tot ara. A qui va veure és a mon pobre cosí, i com que els seus oncles m'han pres per ell...
JUANITA.—Ja! De manera, que vostè no és...
RAMON.—Qui? Mon cosí? No, senyoreta; jo, sóc jo.
JUANITA.—Comprenc.
RAMON.—Jo també vaig veient clar.
JUANITA.—De manera, que vostè no ve a casar-se amb la Pilar, veritat? (*Torna a parlar de pressa.*) Es clar! Com se té de casar amb ella si vostè no és l'altre? perquè, segons tinc entès, és el que venia a casar-se. No és cert? Veritat que és així? I es va morir, pobret! Déu l'hagi perdonat! I deien que era un bon noi, veritat? Oi que era elegant, *guapo* i molt fi?
RAMON.—Sí, senyoreta; era pastat amb mi! (*A part.*) (Aquesta dona ja ha tornat ben bé en si.)
JUANITA.—Quina llàstima! Malaguanyat jove! Digui'm: què fem ara aquí? Per què no avisem? Tan mala em vaig posar, que em varen deixar per morta? Respongui, home; i cuiti, digui, què hem de fer?
RAMON.—Disposi el que vostè vulgui.
JUANITA.—Primerament, cridar els oncles i fer-los-hi saber que no som morts, que s'aconsolin i no plorin per nosaltres. Perquè a bon segur estaran plorant, sobretot per mi. A vostè què li sembla? ploren?
RAMON.—(*A part.*) (Es veu que la marfuga li ha passat.)
JUANITA.—Vaja, digui el que li sembli. Enraoni, home! no faci el mort, perquè ara ja sé que no n'és.
RAMON.—Doncs bé: jo crec que, quan ara no han sortit, no sortiran fins enllà de la matinada.
JUANITA.—De manera que tindrem d'estar tots dos sols?
RAMON.—Que li sap greu?
JUANITA.—Jove...
RAMON.—Que *guapeta* que és i que eixerida!
JUANITA.—(*Amb coqueteria.*) Adulador! No es burli!
RAMON.—Li asseguro que té uns ulls divins.
JUANITA.—Vol dir? Però, cregui'm, don Ramon: és prudent cridar els oncles.
RAMON.—Opino com vostè. Però reflexionem; siguem pràctics. A mi em creuen mort, i en quant a vostè evidentment la tenen per difunta; per tant, figuri's l'efecte que els ha de causar el sentir que dos morts els criden.
JUANITA.—També té raó.
RAMON.—Desenganyi's: lo més lògic és esperar que, ja entrat el matí, més tranquilitzats, vinguin ells mateixos a buscar-la, i aleshores es convenceran de son error. Jo passaré aquí, al costat de vostè, tot el temps que es necessiti, perquè seria una grolleria dei-

xar-la sola, i, demés, perquè al costat de vostè sóc completament feliç!

JUANITA.—(*A part.*) (Es molt amable i sap convèncer, aquest jove!)

RAMON.—(*En to poètic.*) Miri quin crepuscle més clar! (*Mirant pel balcó.*) Anem a donar un tom pel jardí? Sent la remor del mar? Miri l'aurora com banya de llum l'horitzó! Ja veurà quina sortida de sol més formosa! Quina matinada més celestial per a mi! Accepti. (*Donant-li el braç.*)

JUANITA.—Es molt galant. Voldrà creure que encara tota m'esgarrifo, pensant que vostè pogués ésser mort?

RAMON.—Ja s'anirà convencent de què no ho sóc. (*Amb malícia.*) Recolzi's! (*Fan bracet.*)

JUANITA.—(*A part.*) (Es simpàtic i afectuós.) (*Mutis fòrum. De bracet.*) (*Després d'una pausa s'obrirà la porta de la dreta i treu el cap Bernat i en veu baixa crida* :)

BERNAT.—Pau! Pau! (*Pausa.*) No respon! (*Mirant per tot arreu des de la porta.*) Aquí no hi ha ningú! (*S'amaga. Sortida cómica de totes quatre persones, l'una agafada a la roba de l'altra, pel següent ordre : Bernat, Nonito, Angela i Pilar, i en aquesta forma voltaran l'escena.*)

ANGELA.—Us ho devia semblar; seria una il-lusió!

NONITO.—No, mamà, no va ser il-lusió, sinó realitat!

PILAR.—Però, si era morta com voleu que s'hagi aixecat?

BERNAT.—No en facis cas; estem en un temps que els morts la peguen al més pintat i mai saps amb qui parles.

NONITO.—Després del cas del teu promès, ja ho crec tot.

ANGELA.—Sortim de dubtes : mirem si és o no al dormitori.

BERNAT.—Mirem! (*Entren al dormitori en el mateix ordre, fent la processó.*) No hi és. Ho veus? (*Després de sortir, tots esporuguits, a la desbandada fins a la part oposada de l'escena.*)

TOTS.—Ah!

ANGELA.—Es veritat! No hi és!

BERNAT.—S'ha evaporat o ha fugit!

PILAR.—Ja torno a agafar por!

NONITO.—Fins se m'han enrampat les cames! (*Veus dintre.*)

PAU.—(*Dintre.*) Passin al saló.

TOMAS.—(*Dintre.*) Sí, senyor.

JOANET.—(*Dintre.*) Gràcies!

BERNAT.—Sentiu? ja vénen amb En Pau. Coratge! (*Entren* TOMÀS *i* JOANET.)

TOMAS.—Molt bon dia tinguin, senyors.

JOANET.—Que Déu els guard.

ANGELA.—Bon dia.

BERNAT.—(*A part.*) (Aquests vénen per l'enterrament, i si el mort ha fugit veiam a qui enterraran!)

JOANET.—(*Fent la presentació.*) En Pep Tomàs, el sagristà de la parròquia.

BERNAT.—Servidor.

JOANET.—Amb el permís de vostès entraré a la cambra de la difunta per arreglar el túmul.
BERNAT.—Esperi's una mica.
TOMAS.—Digui, senyor: al cementiri que hi voldrà missa de cos present?
BERNAT.—Si podem, sí, senyor.
JOANET.—Tindríem de saber-ho amb temps per avançar ò retrassar l'hora del enterrament.
TOMAS.—Demés, es té d'avisar el sacerdot. Voldran que el senyor Vicari porti el cap del dol?
BERNAT.—Potser no serà precís.
TOMAS.—Ah! com vulguin.
NONITO.—(*A part.*) (Em sembla que a aquest dol no hi haura ni cap ni cua!)
BERNAT.—Digui, senyor: i si suprimíssim els capellans?
TOMAS.—Que volen fer un enterrament civil?
BERNAT.—No en som nosaltres de civils, som carrabiners.
ANGELA.—I catòlics!
TOMAS.—Aleshores, a què ve això? que s'han repensat?
JOANET.—Potser pel dispendi.
BERNAT.—No, senyor, no, no és pel dispendi. Hem perdut el mort.
TOMAS.—Com s'entén?
JOANET.—Que es volen burlar?
TOMAS.—Miri, senyor: aquests casos de la vida no són pas el més adequats per fer-los cas de bromes i servir de xacota.
BERNAT.—Es que no és broma.
TOMAS.—(*Admirat.*) No.?
BERNAT.—No, senyor, no. Aquesta nit teniem mort, però ara no n'hi ha. O ha fugit, o ens l'han pres. Sap vostè si també hi ha lladres de morts?
TOMAS.—Es un cas estrany!
BERNAT.—I tan estrany! I no cregui que l'enganyo. Jove, vostè mateix entri a la cambra de la difunta i veurà com l'ocell ha volat.
NONITO.—Potser se n'hagi anat al cel en cos i ànima!
TOMAS.—L'ànima potser, si era una santa, però tocant al cos, no acostuma a succeir. Joanet, entra a dins, que no fos cas que tot això sigués una al-lucinació d'aquesta bona gent.
JOANET.—(*Agafa por.*) Em fa respecte.
TOMAS.—Anem-hi tots dos.
JOANET.—Anem. (*Entra cambra esquerra.*)
BERNAT.—Jo, mal cristià no ho sóc pas, però si no tinc mort no puc pas fer enterrament, a no ser, Angela, que tu...
ANGELA.—Calla, salvatge!
TOMAS.—(*Sortint de la cambra.*) En efecte, senyors. Aquí dintre no hi ha ningú.
BERNAT.—Veu com li deia? Ens han robat el mort!
TOMAS.—Però estan segurs de què aquesta senyoreta va morir?
ANGELA.—Sí, senyor. Als meus braços.

PILAR.—No li càpiga dubte.
TOMAS.—Aleshores no hi haurà altre remei que anar a avisar a la justícia perquè prengui cartes a l'assumpte.
BERNAT.—I ens faci tornar el mort per enterrar-lo decentment.
NONITO.—Jo fins m'havia pensat que, com el cementiri és tan a prop, no se n'hagués anat sola per estalviar-nos despeses.
ANGELA.—No diguis ximpleries!
TOMAS.—Però bé hi deu haver certificat del metge?
BERNAT.—No, senyor; com que ha mort de repent.
TOMAS.—Es un cas sens precedent.
JOANET.—No m'hi he trobat mai. (PAU *entra pel fòrum, corrents i esparverat.*)
TOTS.—Què hi ha?
BERNAT.—Què tens, Pau?
PAU.—Senyor... sen...yor... la mor...ta...
ANGELA.—Ja ho sabem.
PILAR.—Ha fugit.
TOMAS.—Deixi'l dir. Assossega't, bon minyó, parla.
PAU.—La... morta... és... (*No podent enraonar de por.*)
BERNAT.—Acaba!
PAU.—Es allà baix.
TOTS.—Aon?
PAU.—Al jardí.
TOMAS.—Qui li ha portada?
PAU.—No ho sé.
BERNAT.—Què hi fa al jardí?
NONITO.—Que pren la fresca?
PAU.—No, senyor; es passeja.
ANGELA.—Es passeja?
PAU.—Sí, senyora; amb aquell senyor.
BERNAT.—Quin?
PAU.—El que ha vingut no fa gaire.
TOMAS.—Això s'esclareix!
ANGELA.—Però quin senyor és?
PAU.—El promès de la senyoreta, el d'aquest matí!
ANGELA, PILAR, NONITO i BERNAT.—El mort!
PAU.—Què diuen!
BERNAT.—Sí, aquell també és mort.
TOMAS.—(*A part a Joanet.*) (A veure si ens haurem ficat a una casa de bojos!)
JOANET.—(*A Tomàs.*) Són espiritistes!
TOMAS.—Malament!
PAU.—Vol dir, senyor? Miri que semblava una persona decent.
BERNAT.—Es dir que ha vingut?
ANGELA.—Ha complert la paraula.
NONITO.—Jo tremolo com la fulla a l'arbre!
PAU.—Tots dos són al jardí. Mirin: des del balcó els poden veure. (*Tots s'acosten al balcó.*)
BERNAT.—Cert, sí; allà els veig.

ANGELA.—Sí que són ells.
TOMAS.—Qui són ells?
BERNAT.—Dos morts.
TOMAS.—Morts que es passegen pel jardí? No pot ser! Vostè des varieja!
NONITO.—A ell, un servidor, amb aquests (*senyalant els ulls*), e vaig veure de cos present en el Gran Hotel, i *El Noticiero* portav l'esquela.
BERNAT.—Mirin, ara s'agenolla davant d'ella!
ANGELA.—I li besa la mà!
TOMAS.—(*Senyant-se.*) Jesús! En què pararà això? Quin escàndol (*Se separa del balcó fins al centre de l'escena.*)
PAU.—(Refunoll! A mi aquests difunts no em fan el pes!)
ANGELA.—Cridem-los, a veure si responen.
BERNAT.—Veiam. (*Cridant no massa fort.*) Juanita! Juanita!
PILAR.—Ja ens ha sentit.
ANGELA.—Ha respost que venia.
NONITO.—Ja pugen; me'n vaig. (*Replegant-se vers la dreta.*) Ah
TOMAS.—No es moguin, senyors, que ara ho aclarirem. (JUANITA RAMON *entren pel fòrum.*)
RAMON.—Prego que ningú s'espanti.
TOTS.—Eh!
RAMON.—Gràcies a Déu tots som vius.
JUANITA.—Completament vius. (*Veient a Tomàs.*)
TOMAS.—Voldrien fer el favor d'explicar-nos...
RAMON.—Sí, senyor. El meu cosí venia per casar-se amb la senyo reta. (*Senyalant a Pilar.*) Però abans d'ahir, en arribar a la for da, una terrible desgràcia: es morí de repent. Una gran semblar ça amb el meu parent fou la causa de què aquests senyors em prer guessin per ell al precís moment que venia a donar-los la trist nova.
TOMAS.—Comprenc.
JUANITA.—Aleshores, veient una servidora al senyor, i creient qu era un mort que caminava, de l'esglai m'agafà un atac de nervi gràcies al qual em varen creure morta. Quan, passada la crisi vai tornar en si, ma presència els espaordí i em deixaren sola, fins tant que vingué el senyor a fer-me companyia i a treure'm la pe de sobre.
RAMON.—Del que em felicito per haver conegut una senyoreta ta amable i simpàtica, a qui ofercixo la meva mà...
JUANITA.—Que jo accepto.
TOMAS.—Aleshores la base de tot això és un malentès.
BERNAT.—La culpa ha sigut d'aquesta. (*A l'Angela.*)
ANGELA.—(*A Pilar.*) No, d'aquesta.
PILAR.—(*A Nonito.*) No, d'aquest.
NONITO.—(*A Pau.*) No, d'En Pau.
PAU.—Just! Els morts ressusciten i ara a mi me'l carreguen mort... El manxaire...

RAMON.—Dispensin : la culpa és de tots i no és de ningú ; sols és de la por.

BERNAT.—Jo poruc? Jo por? No, no l'he coneguda mai!

Jamás, ni muertos ni vivos...

TOMAS.—(*Trencant la conversació.*) Prou!

RAMON.—(*Donant la mà a Tomàs.*) Prou!

I jo ho trobo molt bonic
ja qu'hem desfet l'embolic.
(*Dirigint-se a Tomàs.*)
Vostè perd l'enterrament,
però hi troba un casament.

FI DE LA COMEDIA

IMPREMTA RÁFOLS. PORTAFERRISSA, 15.—BARCELONA

UN LLIBRE ABSOLUTAMENT IN-
DISPENSABLE ALS AFICIONATS

Catàleg d'Obres Teatrals Catalanes

4.000 títols entre drames, comèdies, sainets. diàlegs monòlegs i sarsueles. Teatre d'infants i el més exten

REPERTORI SENSE DONE

A cada obra es detalla el nombre de personatges, homes i dones; si escrita en vers o prosa; si és còmica o dramàtica

Vegeu les seccions que conté el Catàleg

Obres en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
Obres líriques en dos, tres o més actes, amb una o més d
Obres en un acte, amb una o més dones.
Obres líriques en un acte, amb una o més dones.
Obres en dos, tres o més actes, sense dones.
Obres líriques en dos, tres o més actes, sense dones.
Obres en un acte, sense dones.
Obres líriques en un acte, sense dones.
Monòlegs per a home.
Monòlegs per a dona.
Teatre d'infants en un o més actes.
Monòlegs per a nois.
Monòlegs per a noies.

Un volum d'unes 150 pàgines, 2 pess

Els qui vulguin rebre'l per correu, hauran d'afegir 0'40 ptes, per a queig certificat

Llibreria i Arxiu Teatral Mi

Carrer de Sant Pau, 21 BARCEL